

Komentar in karta: 2/18

SLA V141(a).01 'zidna opeka'

Danila Zuljan Kumar

1. Gradivo

Za pomen 'izdelek, navadno iz gline, za zidanje', knj. *zidna opeka* (*i ē*) sta najpogosteje uporabljeni prevzeti poimenovanji *cegl-*, ki prevladuje v osrednjih in zahodnih narečjih, ter *cigl-*, ki prevladuje v štajerskih in panonskih narečjih. Oba se pojavljata tudi v besednih zvezah kot *zidni cegel*, *zidni cigel* in *zidarski cigel*. V narečjih v stiku z romanskimi je v rabi poimenovanje *modon*. Druga, veliko manj pogosta poimevanja, so *zidak*, *tavela* in *opeka*.

2. Morfološka analiza

opeka < **o(b)-pek-a* ← **o(b)-peči* 'zapeči, ožgati' ← **o(b)-* 'ob, pri, okoli' + *peči (< *pek-ti) 'peči'

zidak < *zid-ak-č ← *zid-č 'zid'

votlak < *otl-ak-č ← *otl-č 'prazen, votel'

cegl- < *(*čęgl-*)-č ← stvnem. *ziagal* 'opeka' (> nem. *Ziegel* 'opeka')

zidni cegel < *zid-čn-č-j-č (*čęgl-*)-č ← *zid-č 'zid' + *(*čęgl-*)-č

navaden cegel < *na-vad-čn-č (*čęgl-*)-č ← *na-vad-a 'navada' + *(*čęgl-*)-č

cegel za mir < *(*čęgl-*)-č *za* (*myr-*)-č ← *(*čęgl-*)-č + *za 'za' + *(*myr-*)-č 'zid' (← lat. *mūrus* 'zid')

cegel za zidanje < *(*čęgl-*)-č *za zid-a-n-čj-e* ← *(*čęgl-*)-č + *za 'za' + *zid-a-ti 'zidati'

cigl- < *(*cigl-*)-č ← nem. *Ziegel* 'opeka'

zidni cigel < *zid-čn-č-j-č (*cigl-*)-č ← *zid-č 'zid' + *(*cigl-*)-č

zidarski cigel < *zid-ar-čsk-č-j-č (*cigl-*)-č ← *zid-ar-č 'zidar' + *(*cigl-*)-č

zidatji cigel < *zid-a-t-čj-č (*cigl-*)-č ← *zid-č 'zid' + *(*cigl-*)-č

tolsti cigel < *člst-č-j-č (*cigl-*)-č ← *člst-č 'debel' + *(*cigl-*)-č

kvader < *(*kvadr-*)-č ← nem. *Quader* (← lat. *quadrus* (*lapis*) 'štirikoten (kamen)')

modelarec < *(*model-*)-ar-čc-č ← nem. *Modell* 'kalup, vzorec, model'

modon < *(*modon-*)-č ← furl. *modon* 'opeka, zidak'

maton < *(*maton-*)-č ← it. *matton* 'opeka, zidak'

tavela < *(*tavel-*)-a ← it. *tavella*, furl. *tavele* 'votli tlakovec'

maver < *(*mavr-*)-č ← nem. *Mauer* 'zid'

mavrovec < *(*mavr-*)-ov-čc-č

pirakota, nejasno, morda v povezavi s *terakota* 'neloščena, trdo žgana glina'

ristovec, nejasno